

CYNGOR BRO MORGANNWG

Ymgynghoriad ar ddogfen arfaethedig y Strategaeth Hygyrchedd

Cyfarwyddiaeth Dysgu a Sgiliau

Gellir darparu'r ddogfen hon mewn Braille.

Gellir darparu gwybodaeth mewn ieithoedd cymunedol eraill hefyd os oes angen.

Cysylltwch â ni ar 01446 709727 er mwyn trefnu hyn.

Contents

1.	Cyflwyniad	3
2.	Y Strategaeth	4
3.	Diffiniadau	7
4.	Cyd-destun Lleol	7
5.	Cyd-destun Cyfreithiol	8
6.	Mynediad at y Cwricwlwm	11
7.	Gwasanaethau'r Cyngor	11
8.	Mynediad at yr Amgylchedd Ffisegol	14
9.	Hygyrchedd Teithiau Ysgol	16
10.	Polisiau a Chynlluniau Hygyrchedd Ysgolion	17
11.	Gwerthuso ac Adolygu	18
12.	Ffurflen Ymateb i Ymgynghoriad	22

Strategaeth Hygyrchedd Bro Morgannwg 2021-24 (Hygyrchedd i Ddisgyblion Anabl)

1. Cyflwyniad

Mae Cyngor Bro Morgannwg wedi ymrwymo i sicrhau bod pob disgybl yn ei ysgolion a gynhelir a'i leoliadau addysgol yn cael pob cyfle i gyflawni'r canlyniadau gorau posibl. Er mwyn cyflawni'r uchelgais hwn, mae'n hanfodol ein bod yn sicrhau bod ysgolion yn parhau i fod yn gynaliadwy, yn adlewyrchu anghenion ein cymunedau lleol, a bod ganddynt yr amgylcheddau dysgu gorau posibl.

Wrth baratoi cynlluniau a strategaethau hygyrchedd, mae'n rhaid cynnal ymgynghoriad llawn ac effeithiol er mwyn nodi'r gwelliannau priodol. Mae'r ymgynghoriad hwn yn sicrhau bod barn y disgyblion anabl a'u rhieni/gofalwyr a'r gweithwyr proffesiynol priodol wedi eu hystyried. Mae'n bwysig bod ymgynghori'n ystyrlon, yn berthnasol ac yn briodol ar gyfer y cymunedau dan sylw, ac mae gan y Cyngor ddyletswydd gofal i sicrhau bod y cynigion yn glir, yn dryloyw ac yn adlewyrchu safbwyntiau'r rhai yr effeithir arnynt. Dim ond trwy weithio mewn partneriaeth ag ysgolion, lleoliadau, llywodraethwyr, rhieni a'r cymunedau ehangach y gallwn wireddu'r weledigaeth hon.

Rhaid i strategaethau hygyrchedd a chynlluniau hygyrchedd nodi:

- Sut gall ysgolion a'r Awdurdod Lleol gwella ansawdd a rhychwant cyfranogiad llawn y disgyblion ag anableddau at y cwricwlwm, gan gynnwys gweithgareddau ar ôl ysgol a'r tu allan i'r ysgol? (Erthyglau 23 a 29 o CCUHP).
- Pa welliannau ar yr amgylchedd ffisegol sydd eu hangen er mwyn i ysgolion a'r Cyngor sicrhau'r mynediad gorau posibl i addysg, cyfleusterau a gwasanaethau ar gyfer disgyblion anabl? (Erthyglau 6 a 28 o CCUHP).
- Sut bydd ysgolion a'r Cyngor yn gwella darpariaeth gwybodaeth hygyrch i ddisgyblion anabl? (Erthyglau 2, 4 a 13 o CCUHP).
- Sut mae plant a phobl ifanc yn ymwneud â gwneud penderfyniadau (Erthygl 12 CCUHP).

Bydd y strategaeth hon yn egluro safbwynt y Cyngor ar wella hygyrchedd i ddisgyblion anabl ac yn amlinellu cyfrifoldebau ysgolion o ran bodloni eu gofynion o ran hygyrchedd gan gynnwys hygyrchedd y cwricwlwm, yr amgylchedd ffisegol a gwybodaeth i ddisgyblion anabl. Mae'r Cyngor wedi ymrwymo i sicrhau bod pob plentyn a pherson ifanc yn ymwneud mor llawn â phosibl yn eu dysgu a'u datblygiad a bydd y strategaeth hon yn helpu i sicrhau bod plant anabl yn cael eu cynnwys yn llawn mewn amgylchedd ysgol.

O dan Ddeddf Cydraddoldeb (2010) mae'n rhaid i Gyngor Bro Morgannwg baratoi strategaeth hygyrchedd ar gyfer yr ysgolion y mae'n gyfrifol amdanynt. Mae hyn yn berthnasol i ysgolion, meithrinfeydd a lleoliadau blynyddoedd cynnar a gynhelir gan y cyngor. Mae'r strategaeth hygyrchedd yn nodi bod y Cyngor yn bwriadu cynyddu mynediad i addysg i ddisgyblion sydd ag anableddau ym mhob ysgol. Dylai ysgolion ystyried strategaeth y Cyngor wrth lunio eu cynlluniau hygyrchedd ysgolion eu hunain.

Mae gan bob ysgol ddyletswydd statudol i lunio a chyhoeddi cynllun hygyrchedd ysgol. Yn ogystal â ddyletswyddau cyffredinol i gyrff cyhoeddus, mae'r Ddeddf Cydraddoldeb yn nodi'r rhwymedigaethau cyfreithiol sydd gan ysgolion, darparwyr y blynyddoedd cynnar, sefydliadau ôl-16, ac eraill tuag at blant a phobl ifanc anabl. Mae anabledd yn nodwedd warchoddedig o fewn telerau'r Ddeddf hon. Mae'r strategaeth hon yn egluro blaenoriaethau'r Cyngor o ran gwella hygyrchedd i blant a phobl ifanc sydd ag anabledd ac yn amlinellu cyfrifoldebau ysgolion a lleoliadau a gynhelir wrth fodloni'r gofynion hyn. Mae hwn yn ofyniad cyfreithiol. Mae [Atodlen 10 o'r Ddeddf Cydraddoldeb](#) yn nodi'n glir yr hyn y mae'n rhaid i bob Cyngor yng Nghymru a Lloegr ei wneud fel rhan o'u strategaeth hygyrchedd. Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn darparu'r fframwaith cyfreithiol ar gyfer y strategaeth hon, a baratowyd gan roi ystyriaeth briodol i ofynion [Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg \(Cymru\) 2018](#).

2. Y Strategaeth

Nod cyffredinol y strategaeth hon yw sicrhau bod Cyngor Bro Morgannwg yn cefnogi ysgolion i ddiwallu anghenion pob disgybl, gan gynnwys y rhai sydd ag anghenion dysgu ychwanegol neu anableddau ac yn eu galluogi i gyflawni canlyniadau uchelgeisiol. Gyda'r lefel gywir o gymorth a chefnogaeth, dylai pob disgybl fod â'r gallu i gyflawni bywydau fel oedolion hapus, iach a boddhaus. Nod y Cyngor yw eu harfogi cyn belled ag y bo modd i fyw'n annibynnol, i ddod o hyd i swydd a chael bywyd cymdeithasol gweithredol – gyda chymorth pan fydd ei angen arnynt.

Byddwn yn gweithio i sicrhau bod gan ein hysgolion a gynhelir a lleoliadau'r blynyddoedd cynnar:

- ddiwylliant croesawgar a chynhwysol, oherwydd bydd yr holl staff wedi ymrwymo i agenda cynhwysol;
- â'r seilwaith sydd ei angen i gyflawni'r agenda cynhwysol hwn, oherwydd bydd cynllunio strategol y Cyngor a'r ysgol/lleoliad yn cefnogi'r gwaith parhaus o wella mynediad i'r cwricwlwm, y cyfleusterau a'r wybodaeth;
- yn galluogi llwyddiant i bawb, oherwydd bydd y Cyngor a'r ysgol/lleoliad yn monitro ac yn herio cynnydd a chyflawniad yn drylwyr; ac
- yn nodi anghenion cyn gynted â phosibl; asesu a diwallu anghenion yn effeithiol ac yn amserol; gwella canlyniadau a chyfleoedd bywyd i bob plentyn a pherson ifanc.

Mae Cynllun Corfforaethol Bro Morgannwg yn amlinellu gweledigaeth gref y Cyngor ar gyfer dyfodol Bro Morgannwg. Mae'r weledigaeth hon yn ein harwain o ran sut rydym yn cynllunio, darparu ac adolygu ein gwasanaethau. Ein gweledigaeth ar gyfer Bro Morgannwg yw "**Cymunedau cryf gyda dyfodol disglair.**" Ein canlyniadau lles yw:

- Bro Gynhwysol a Diogel
- Bro Lewyrchus a Chyfrifol yn Amgylcheddol
- Bro Uchelgeisiol â Diwylliannol Fywiog
- Bro Iach ac Actif

Mae gwella mynediad at addysg i blant anabl yn golygu ystyried y canlynol:

- y cwricwlwm a sut y caiff ei addysgu;
- hygyrchedd adeiladau ysgol a'u hamgylchoedd, gweithgareddau ysgol gan gynnwys teithiau ysgol a thrafnidiaeth; a'r
- gwybodaeth a gweithgareddau a ddarperir gan ysgolion a pha mor hawdd ydyw i ddisgyblion anabl a/neu eu rhieni anabl eu deall.

Gelwir y rhain yn 'dair dyletswydd gynllunio' ac maent yn ofyniad statudol o Atodlen 10 y Ddeddf.

Mae'r Cyngor yn cydnabod bod sicrhau hygyrchedd yn ffocws parhaus; bydd newid staff, ac ysgolion/lleoliadau ar adegau yn cyflwyno anghenion dysgu ac anableddau ychwanegol am y tro cyntaf. Bydd angen gweithredu a datblygu ymhellach bob amser. Ein nod felly yw meithrin 'diwylliant dysgu' sy'n hyrwyddo gwelliant parhaus ym mhopeth a wnawn. Cyflawnir hyn drwy'r canlynol:

- Darparu canllawiau a hyfforddiant parhaus i staff i'w cefnogi i weithredu deddfwriaeth berthnasol yn effeithiol.
- Casglu a lledaenu enghreifftiau o arfer da ar draws y Cyngor a'r gymuned addysgol ehangach.
- Darparu gwybodaeth i annog datblygiad proffesiynol parhaus ym maes anghenion dysgu ychwanegol, anabledd a chynhwysiant.
- Sicrhau mynediad parhaus at gyngor a chymorth drwy wasanaethau arbenigol a gynhelir yn ganolog a sefydliadau partner.
- Datblygu ysgolion ymhellach fel canolfannau rhagoriaeth.
- Gweithio gydag ysgolion er mwyn sicrhau bod gwybodaeth berthnasol ar gael yn rhwydd er mwyn cefnogi mynediad wrth gychwyn mewn ysgol a throsglwyddo rhwng ysgolion.
- Creu hinsawdd lle mae ysgolion bob amser yn ystyried disgyblion anabl pan gynnig unrhyw newid i'r cwricwlwm a pholisïau eraill.
- Sicrhau bod ysgolion yn adolygu eu cynlluniau hygyrchedd yn rheolaidd.

Nod y Cyngor yw sicrhau bod gwelliannau i amgylchedd ffisegol ysgolion yn cael eu gwneud i gynyddu mynediad i addysg. Cyflawnir hyn drwy'r canlynol:

- Cefnogi ysgolion i adolygu mynediad ffisegol at eu safleoedd.
- Sicrhau bod yr Adran Eiddo yn monitro'r holl brojectau adeiladu a gynhelir yn ganolog neu gan ysgolion er mwyn mynd i'r afael â materion hygyrchedd.
- Rhoi cyngor i ysgolion ar faterion anabledd a hygyrchedd.

Bydd y Cyngor hefyd â'r nod o sicrhau bod gwelliannau i'r ddarpariaeth wybodaeth ar gyfer disgyblion anabl yn cael blaenoriaeth. Cyflawnir hyn drwy ddarparu cymorth a chynngor ar ddarparu gwybodaeth a pharhau i gynnal gwasanaethau cymorth arbenigol.

Bydd y strategaeth hon yn cysylltu â'r canlynol:

- Cynllun adnewyddu asedau
- Rhaglen Gyfalaf
- Cynlluniau Hygyrchedd Ysgolion
- Cynlluniau Strategol y Cyngor

Bydd y strategaeth ar gael i bob ysgol a grŵp arall â diddordeb ac i'r cyhoedd ar ffurf sydd mor hygyrch â phosibl.

Beth fyddwn ni'n ei wneud nesaf?

Ymgynghori

Mae'r Cyngor yn cymryd ei gyfrifoldebau dros bob disgybl o ddifrif a bydd yn dilyn [Canllawiau Llywodraeth Cymru](#) wrth baratoi ac adolygu'r strategaeth hygyrchedd hon. Byddwn yn ymgynghori â thrawstoriad eang o ddarparwyr gwasanaethau, defnyddwyr a sefydliadau'r trydydd sector. Ymgynghorir â phlant, pobl ifanc, ysgolion, lleoliadau blynyddoedd cynnar a gwasanaethau'r Cyngor sy'n gweithio gydag ysgolion, drwy holiadur ar-lein o **9 Tachwedd 2020 i 15 Ionawr 2021** er mwyn nodi cryfderau'r ddarpariaeth bresennol a nodi meysydd allweddol i'w gwella. Bydd y wybodaeth hon, ar y cyd â data ansoddol a meintiol eraill a gedwir, yn cael ei defnyddio i nodi a gosod targedau a blaenoriaethau ar gyfer Cynllun Gweithredu Strategaeth Hygyrchedd y Cyngor cyn ei gwblhau, ei gyflawni a'i adolygu. Rhaid i'r ymgynghoriad alluogi'r rhai y mae'r strategaeth/cynllun hygyrchedd yn effeithio arnynt i roi eu barn. Felly, mae'n rhaid i'r broses ymgynghori fod yn hygyrch hefyd.

Bydd y Cyngor hefyd yn adolygu canlyniadau strategaethau/cynlluniau presennol er mwyn nodi'r hyn a weithiodd a pham y gweithiodd; beth oedd yn llai llwyddiannus a beth oedd y rhesymau am hynny; ac a yw'r anghenion a nodwyd yn parhau. Byddwn yn nodi'r rhwystrau hygyrchedd sy'n weddill. Lle nad oes strategaeth neu gynllun hygyrchedd ar gael, byddwn yn cynnal ymchwil i nodi unrhyw rwystrau hygyrchedd blaenorol ac i nodi arfer gorau mewn ysgolion.

Bydd y Cyngor yn canolbwyntio ar y canlyniadau a ddymunir a'r blaenoriaethau gwella a awgrymir i gyflawni'r canlyniadau hynny sydd wedi'u rhestru fel:

- byr dymor - yn cael sylw o fewn y flwyddyn 1af
- tymor canolig - cychwyn neu fynd i'r afael â hwy yn ystod y strategaeth hygyrchedd bresennol
- hirdymor - wedi dechrau ond fe'i hystyrir yn broses barhaus

Dylid rhestru canlyniadau hefyd yn ôl cost ac effaith.

Byddwn wedyn yn gosod targedau (penodol, mesuradwy, cyraeddadwy, realistig, amserol ac i'w gwerthuso ac adolygu) a fydd yn nodi pa ganlyniadau a gyflawnir, ac erbyn pryd.

Lle bo angen, byddwn yn ymgynghori ymhellach â'r strategaeth ac yn ei chwblhau, gan sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei darparu ynghylch pam y mae penderfyniadau dilynol wedi'u gwneud wrth ddrafftio.

Bydd y strategaeth hygyrchedd a chynlluniau hygyrchedd ysgolion unigol ar gael i unrhyw un ar gais, mewn unrhyw fformat arall sydd ei angen. Byddwn yn cyhoeddi'r strategaeth hygyrchedd ar wefan y Cyngor a bydd yn ofynnol i ysgolion gyhoeddi eu cynlluniau hygyrchedd unigol ar eu gwefannau nhw.

Bydd tystiolaeth o weithredu'r strategaeth hygyrchedd a chynlluniau hygyrchedd ysgolion unigol yn destun adolygiad er mwyn nodi'r cynnydd a wnaed a'r rhwystrau sy'n weddill, ynghyd â'u hatebion. Bydd y gwerthusiad o'r strategaeth a'r cynllun yn cael ei gyhoeddi ar wefan y Cyngor.

3. Diffiniadau

Anabledd - Mae gan berson anabledd os oes ganddo nam corfforol neu feddyliol sy'n cael effaith andwyol sylweddol a hirdymor ar allu person i gyflawni gweithgareddau arferol o ddydd i ddydd. Gall nam corfforol neu feddyliol gynnwys anawsterau dysgu, cyflyrau iechyd meddwl, cyflyrau meddygol neu namau cudd fel dyslecsia, awtistiaeth a namau lleferydd, iaith a chyfathrebu (Deddf Cydraddoldeb, 2010)

Addasiadau Rhesymol - Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn nodi bod gan gyrrff sy'n gyfrifol am ysgolion ddyletswydd i wneud "addasiadau rhesymol" ar gyfer pobl anabl. Mae hyn yn cynnwys darparu cymhorthion neu wasanaeth ategol. Nid yw'n cynnwys y ddyletswydd addasu resymol i wneud newidiadau i nodweddion ffisegol. Mae dyletswydd i geisio osgoi anfantais.

4. Cyd-destun Lleol

Mae Cyngor Bro Morgannwg yn darparu ystod eang o ddarpariaeth ar gyfer plant a phobl ifanc sydd ag anghenion dysgu ychwanegol ac anableddau:

- Mae gwasanaethau'r cyngor yn gweithio gydag ysgolion er mwyn sicrhau bod addysg yn diwallu anghenion amrywiol plant.
- Mae gan bob ysgol Cydlynnydd ADY.
- Mae gan bob ysgol gysylltiadau cryf ag Ysgol Arbennig y Deri.
- Mae gwasanaethau Allgymorth y Cyngor yn cefnogi ac yn cynghori ysgolion ar strategaethau er mwyn sicrhau bod disgyblion sydd ag ADY / anabledd yn gallu manteisio ar y cwricwlwm ac amgylchedd yr ysgol. Mae'r athrawon arbenigol a'r gwasanaethau allgymorth yn hyblyg o ran y ffordd y maent yn diwallu anghenion disgyblion.
- Mae gwasanaethau'r cyngor yn gweithio gydag ysgolion ac asiantaethau arbenigol er mwyn sicrhau y gall disgyblion gymryd rhan mor llawn â phosibl yn unol â'u hanabledd.
- Gellir rhoi disgyblion mewn canolfannau rhagoriaeth arbenigol os oes angen mewnbyn dwys neu gymorth dyddiol arbenigol ar eu hanabledd/anghenion ychwanegol. Mae'r rhain yn cynnwys:
 - Ysgol Gynradd Gladstone
 - Canolfan Ragoriaeth Anghenion Cymhleth Sylfaenol Ysgol Gynradd Parc Jenner
 - Canolfan Ragoriaeth Gorfforol Sylfaenol Palmerston yn y Barri
 - Canolfan Ragoriaeth Iaith a Lleferydd Ysgol Gynradd Llandochoau

- Canolfan Ragoriaeth ar gyfer Nam ar y Clyw Ysgol Gynradd Cogan
- Canolfannau Rhagoriaeth Nam ar y Clyw a Ffisegol Ysgol Gyfun Sant Cyres

Cynllun Corfforaethol - Cyngor Bro Morgannwg

Mae'r Cynllun Corfforaethol yn nodi sut y bydd y Cyngor yn cyflawni ei weledigaeth ar gyfer 'cymunedau cryf â dyfodol disglair' Bro Morgannwg. Bydd ein gweledigaeth yn helpu i'n harwain o ran sut rydym yn cynllunio, darparu ac adolygu gwasanaethau. Mae'r cynllun corfforaethol hefyd yn dangos sut rydym yn cyfrannu at Nodau Llesiant Cymru, a gyflwynwyd gan [Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(2015\)](#). Mae'r Cynllun yn disgrifio'r pedwar canlyniad llesiant rydym am eu cyflawni ar gyfer ein dinasyddion. Y canlyniadau llesiant rydym am eu cyflawni yw:

Gweithio gyda, a thros ein cymunedau	Ategu dysgu, cyflogaeth a thwf economaidd cynaliadwy	Cynorthwyo pobl gartref ac yn eu cymuned	Parchu, gwella a mwynhau ein hamgylchedd
<ul style="list-style-type: none"> • Bod yn wydn, yn arloesol ac yn ymatebol i anghenion ein cwsmeriaid. • Cynnwys, cyfathrebu ac ymgysylltu. • Ein hadnoddau. 	<ul style="list-style-type: none"> • Poblogaeth addysgedig a medrus • Annog uchelgeisiau pobl. • Annog dyheadau pobl a sicrhau bod unigolion a chymunedau'n gallu ffynnu a chyflawni eu gorau. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gweithio mewn partneriaeth i wneud y gorau o les corfforol a meddyliol pobl. • Sicrhau bod pobl yn ddiogel gartref ac yn y gymuned. • Sicrhau bod pobl yn cael y cyngor, y gofal a'r cymorth angenrheidiol. 	<ul style="list-style-type: none"> • Safonau uchelgeisiol. • Deall sut mae ein hamgylchedd yn cyfrannu at les unigol, cymunedol a byd-eang. • Wedi ymrwymo i ddiogelu a gwella ein hamgylchedd.

Mae'r cynllun yn manylu ar y gweithgareddau y bydd y Cyngor yn ymgymryd â hwy er mwyn sicrhau'r rhagolygon gorau posibl ar gyfer ein dinasyddion a'n cymunedau a sut y byddwn yn gweithio gyda phartneriaid a'r gymuned leol i gyflawni'r canlyniadau hyn. Mae cyflawni'r cynllun yn seiliedig ar werthoedd ein Cyngor sy'n uchelgeisiol, yn agored, gyda'i gilydd ac yn falch. Mae'r gwerthoedd hyn yn disgrifio ein hymddygiad proffesiynol yn y ffordd rydym yn ymdrin â'n gwaith, yn delio â'n gilydd a'n defnyddwyr gwasanaethau.

5. Cyd-destun Cyfreithiol

Deddf Cydraddoldeb 2010

Mae Atodlen 10 i'r Ddeddf yn pennu gofyniad strategaeth hygyrchedd Cyngor, y mae'n rhaid iddo ddangos y canlynol:

1. Cynyddu i ba raddau y gall disgyblion anabl gymryd rhan yng nghwricwlwm yr ysgol
2. Gwella amgylchedd ffisegol yr ysgolion gyda'r nod o gynyddu i ba raddau y gall disgyblion anabl fanteisio ar addysg a buddion, cyfleusterau neu wasanaethau a ddarperir neu a gynigir gan yr ysgolion;

3. Gwella'r broses o gyflwyno gwybodaeth i ddisgyblion anabl sydd ar gael yn hawdd i ddisgyblion nad ydynt yn anabl.

Creodd y Ddeddf Cydraddoldeb Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yng Nghymru. Mae'n cynnwys dwy ddyletswydd ar wahân sy'n berthnasol i gynghorau ac ysgolion. Mae hyn yn cynnwys ysgolion a gynhelir, ysgolion sefydledig ac ysgolion a gynorthwyr. Mae anabledd yn nodwedd warchoddedig o fewn telerau'r Ddeddf hon.

Mae'r strategaeth hon yn nodi sut y bydd y Cyngor yn cefnogi ysgolion a lleoliadau, gan gynnwys y rhai ar gyfer y Blynyddoedd Cynnar ac Ôl-16, y mae'n gorff cyfrifol ar eu cyfer, er mwyn cydymffurfio â'r dyletswyddau hyn, yn benodol:

- i gynyddu i ba raddau y gall disgyblion anabl gymryd rhan yng nghwricwlwm yr ysgol
- i wella amgylchedd ffisegol ysgolion a lleoliadau er mwyn cynyddu i ba raddau y gall disgyblion sydd ag anabledd fanteisio ar addysg a gwasanaethau cysylltiedig; ac
- i wella argaeledd gwybodaeth hygyrch i ddisgyblion sydd ag anabledd a'u rhieni.

Y Ddyletswydd Gyffredinol

Mae'r ddyletswydd hon yn ei gwneud yn ofynnol i ysgolion, wrth gyflawni eu swyddogaethau, roi sylw dyledus i'r anghenion canlynol:

- Dileu gwahaniaethu sy'n anghyfreithlon o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.
- Dileu aflonyddu sy'n gysylltiedig â'u hanabledd ar ddisgyblion anabl .
- Hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng pobl anabl a phobl eraill.
- Hyrwyddo agweddau cadarnhaol tuag at bobl anabl.
- Annog pobl anabl i gymryd rhan mewn bywyd cyhoeddus.
- Cymryd camau i ystyried anableddau pobl anabl, hyd yn oed lle mae hynny'n golygu trin pobl anabl yn fwy ffafriol na phobl eraill.

Mae'r Ddyletswydd Gyffredinol yn berthnasol ar draws dyletswyddau ysgolion, ac mae'n berthnasol i ddisgyblion, staff a rhieni/gofalwyr anabl, ynghyd â defnyddwyr anabl eraill yr ysgol.

Y Ddyletswydd Benodol

Yn ogystal â'r Ddyletswydd Gyffredinol, mae Dyletswydd Benodol i ysgolion ddangos sut y maent yn bodloni'r Ddyletswydd Gyffredinol. Y prif ofyniad yw i ysgolion baratoi a chyhoeddi Polisi a Chynllun Hygyrchedd Ysgolion, sy'n cynnwys pobl anabl yn natblygiad hynny, a gweithredu'r cynllun ac adrodd arno. Mewn gwirionedd, mae'r Ddyletswydd Gyffredinol yn nodi'r hyn y mae ysgolion yn ei wneud, gyda'r Ddyletswydd Benodol yn nodi sut y mae'n rhaid i ysgolion ei wneud, a'r hyn y mae angen iddynt ei gofnodi fel tystiolaeth o'r hyn y maent wedi'i wneud.

Rhaid i ysgolion a'r Cyngor fod yn ymwybodol o ofynion ehangach Deddf Cydraddoldeb 2010 sydd yn Rhan 3 o'r Ddeddf, sy'n ymwneud â darparu gwasanaethau, nwyddau a chyfleusterau. Gall hyn effeithio ar ystod o weithgareddau p'un a ydynt yn cynnwys defnyddio safleoedd ysgol gan grwpiau cymunedol, neu'r Cyngor wrth ddarparu ei wasanaeth addysg a'i gymorth i ysgolion.

Yn bwysig, mae'r Ddeddf yn annog defnyddio addasiadau rhesymol er mwyn sicrhau mynediad cyfartal i bobl anabl lle nad oes dyletswydd o'r fath yn berthnasol i berson galluog. Mae hyn yn berthnasol i ysgolion a chynghorau wrth arfer eu dyletswydd i hyrwyddo cydraddoldeb.

Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018

Mae'r Ddeddf newydd yn effeithio ar bron pob lleoliad addysg yng Nghymru ac yn canolbwyntio ar anghenion plant a phobl ifanc rhwng 0 a 25 oed. Mae'n gofyn am y canlynol:

- Disodli'r termau 'anghenion addysgol arbennig' ac 'anawsterau / anabledau dysgu' gyda'r term newydd, 'anghenion dysgu ychwanegol'.
- Creu un cynllun statudol, y Cynllun Datblygu Unigol (CDU) ar gyfer dysgwyr.
- Mwy o gyfranogiad gan blant a phobl ifanc, gan sicrhau eu bod wrth wraidd y broses gynllunio a gwneud penderfyniadau.
- Blaenoriaethu dyheadau uchel a gwella canlyniadau, gan ganolbwyntio ar gyflawniad y plentyn neu'r person ifanc o'i lawn potensial.
- Darparu proses symlach a llai gwrthwynebol, gan sicrhau bod anghenion dysgwyr yn y canol a'u bod yn cael eu diwallu'n barhaus.
- Creu rolau statudol newydd ym maes ieched ac addysg er mwyn sicrhau cydweithio ac integreiddio fel bod anghenion dysgwyr yn cael eu diwallu.
- Yn canolbwyntio ar ddatrys anghytundeb cynharach, gydag anghytundebau'n cael eu datrys ar y lefel fwyaf lleol posibl.
- Cyflwyno hawliau apelio clir a chyson lle na ellir datrys anghytundebau ar lefel leol.
- Cyflwyno Cod cryfach, a fydd yn cyd-fynd â'r Bil, gyda gofynion gorfodol a chanllawiau statudol i gefnogi'r ddeddfwriaeth sylfaenol.
- Mae'r Bil hefyd yn cefnogi gweledigaeth ehangach Llywodraeth Cymru o gyflawni miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 drwy gynnwys cyfres o ddyletswyddau strategol sydd â'r nod o ysgogi cynnydd tuag at system anghenion dysgu ychwanegol wirioneddol ddwyieithog.
- Cefnogi myfyrwyr o enedigaeth i 25 oed.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015

Bydd y strategaeth hon hefyd yn cefnogi ac yn llywio'r cyngor wrth gyfrannu at ein cyfrifoldebau dros Nodau Llesiant Cymru, a gyflwynwyd gan [Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol \(2015\)](#)

Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus fel y Cyngor feddwl mwy am oblygiadau tymor hir ei benderfyniadau a gweithredoedd, i weithio'n well gyda phobl a chymunedau a'i gilydd, ceisio atal problemau a chymryd agwedd fwy cydgysylltiedig. Rhaid i gyrff cyhoeddus wneud eu gwaith mewn ffordd gynaliadwy a sicrhau wrth wneud penderfyniadau eu bod yn ystyried yr effaith y gallent ei chael ar bobl sy'n byw yng Nghymru yn y dyfodol.

Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i ni:

- weithio'n well gyda'i gilydd
- cynnwys pobl gan adlewyrchu amrywiaeth ein cymunedau
- meddwl am y dyfodol yn ogystal â chanolbwyntio ar heddiw

- gweithredu i geisio atal problemau rhag gwaethygu – neu hyd yn oed eu hatal rhag digwydd yn y lle cyntaf

Mae'r Ddeddf yn penodi Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol statudol ar gyfer Cymru, y mae ei rôl yn cynnwys gwarchod buddiannau cenedlaethau'r dyfodol yng Nghymru, a chynorthwyo cyrff cyhoeddus a restrir yn y Ddeddf i weithio tuag at gyflawni'r nodau llesiant. Mae'r Ddeddf hefyd wedi sefydlu Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus (BGCau) i bob ardal awdurdod lleol yng Nghymru. Mae'n rhaid i bob BGC wella lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol ei ardal drwy weithio i gyflawni'r nodau lles.

6. Mynediad at y Cwricwlwm

Mae sicrhau mynediad i'r cwricwlwm yn hanfodol i ddatblygu cyfleoedd bywyd, paratoi ar gyfer bod yn oedolion a galluogi cyfraniad i'r gymuned. Dylai pob plentyn a pherson ifanc gael mynediad at addysgu o ansawdd uchel sy'n canolbwyntio ar arfer gynhwysol ac sy'n chwalu rhwystrau i ddysgu.

Mae pob ysgol yn gyfrifol am ddarparu cwricwlwm eang, cytbwys a chynhwysol i bob disgybl, gan gynnwys y rhai sydd ag ADY. Mae rhieni a gofawyr yn bartneriaid allweddol wrth ddatblygu cymorth i blant a phobl ifanc sydd ag anableddau. Rhaid i ysgolion weithio gyda rhieni a gofawyr a disgyblion i ddatblygu canlyniadau uchelgeisiol a phriodol ar gyfer eu cynlluniau personol.

Mae'r Cyngor yn cefnogi ysgolion drwy ei wasanaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Lles a'r gwasanaeth Safonau a Darpariaeth. Mae'r gwasanaethau ar gael i bob cam, a lleoliadau ysgol a gynhelir ac arbennig. Mae hyn yn cynnwys:

- darparu'r wybodaeth ddiweddaraf i staff yr ysgol drwy ddiwrnodau hyfforddi ar gyfer Cydlynwyr Anghenion Addysgol Arbennig bob tymor;
- cynnig hyfforddiant ym mhob agwedd ar anghenion dysgu ychwanegol a diogelu;
- cefnogi, drwy agenda les gynhwysfawr sy'n cynnwys asesiadau ar-lein, polisïau diogelu a strategaethau gwrth-fwlio; a
- darparu cymorth er mwyn paratoi ar gyfer Estyn, y corff annibynnol sy'n arolygu ansawdd a safonau mewn addysg a hyfforddiant yng Nghymru.

Mae'r gwasanaethau'n galluogi disgyblion sydd ag ystod o anghenion i gael mynediad i'r cwricwlwm gyda chymorth arbenigol athrawon cynghori a Chynorthwywyr Cymorth Dysgu. Mae'r tîm hefyd yn darparu hyfforddiant i ysgolion er mwyn sicrhau bod dull ysgol gyfan o wella cyfranogiad disgyblion.

7. Gwasanaethau'r Cyngor

Mae'r Gwasanaeth Seicoleg Addysg yn wasanaeth sy'n ceisio hyrwyddo cynhwysiant, lles, presenoldeb a chyrhaeddiad plant a phobl ifanc. Mae'r Gwasanaeth Seicoleg Addysg yn cynnig ymgynghori ac asesu o amgylch ystod eang o feysydd sy'n effeithio ar ddatblygiad plant a phobl ifanc. Mae hyn yn cynnwys y rhai sydd ag ADY.

Mae'r Gwasanaeth Cymorth Synhwyrdd yn cynnwys tîm o athrawon arbenigol a staff cymorth, sy'n rhoi cymorth i blant a phobl ifanc o'u genedigaeth. Nod y gwasanaeth yw sicrhau bod plant a phobl ifanc sydd â nam ar eu golwg neu nam ar eu clyw, mewn ysgolion prif ffrwd neu ysgolion arbennig, yn mwynhau'r un cyfleoedd â'u cyfoedion. Mae hefyd yn ceisio goresgyn rhwystrau i fanteisio i'r eithaf ar botensial. Mae'r gwasanaeth hefyd wedi ei leoli yn y Ganolfan Ragoriaeth Clyw, yn Ysgol Gynradd Cogan. Mae athrawon arbenigol yn gweithio gydag ysgolion prif ffrwd er mwyn sicrhau bod strategaethau addysgu a chymorth wedi'i dargedu o ansawdd uchel ar gael i blant a phobl ifanc, i ganiatáu mynediad i gwricwlwm eang, cytbwys a chynhwysol.

Mae'r Cyngor yn darparu ystod o wasanaethau arbenigol sydd â'r nod o gefnogi ysgolion sydd â disgyblion sydd mewn perygl o ymddieithrio neu wahardd, a'r rhai sydd wedi'u gwahardd yn barhaol. Mae'r Cyngor yn gweithio gydag ysgolion i fabwysiadu dull sy'n seiliedig ar drawma ar gyfer plant sydd ag anghenion cymdeithasol ac emosiynol ac mae'n cydnabod pwysigrwydd Profiadau Niweidiol yn ystod Plentyndod ar ddatblygiad a dysgu.

Mae'r Gwasanaeth Iaith a Lleferydd yn wasanaeth arbenigol sy'n cefnogi plant mewn ysgolion prif ffrwd a chanolfannau adnoddau, sydd â'r anghenion lleferydd, iaith a chyfathrebu mwyaf difrifol a phenodol. Mae'r gwasanaeth wedi ei leoli'n ganolog ac yn y Ganolfan Iaith a Lleferydd er mwyn sicrhau bod strategaethau addysgu o ansawdd uchel ar gael i blant a phobl ifanc a chymorth wedi'i dargedu i ganiatáu mynediad i gwricwlwm eang, cytbwys a chynhwysol.

Mae'r Gwasanaeth Allgymorth Gwybyddol yn wasanaeth arbenigol sy'n cefnogi plant mewn ysgolion prif ffrwd, sydd ag anghenion dysgu cymedrol i ddifrifol. Mae'r gwasanaeth wedi ei lleoli yn y Ganolfan Ragoriaeth Wybyddol yn Ysgol Gynradd Parc Jenner. Maent yn gweithio gydag ysgolion prif ffrwd er mwyn sicrhau bod strategaethau addysgu a chymorth wedi'i dargedu o ansawdd uchel ar gael i blant a phobl ifanc i ganiatáu mynediad i gwricwlwm eang, cytbwys a chynhwysol.

Mae'r Gwasanaeth Allgymorth Corfforol yn wasanaeth arbenigol sy'n cefnogi plant mewn ysgolion prif ffrwd, sydd ag anghenion corfforol cymedrol i ddifrifol. Mae'r gwasanaeth wedi ei leoli yn y Ganolfan Ragoriaeth Gorfforol yn Ysgol Gynradd Palmerston, ac mae'n gweithio gydag ysgolion prif ffrwd er mwyn sicrhau bod strategaethau addysgu a chymorth wedi'i dargedu o ansawdd uchel ar gael i blant a phobl ifanc i ganiatáu mynediad i gwricwlwm eang, cytbwys a chynhwysol.

Mae'r Gwasanaeth Allgymorth Anawsterau Dysgu Penodol yn wasanaeth arbenigol sy'n cefnogi plant mewn ysgolion prif ffrwd, sydd ag Anawsterau Dysgu Penodol. Mae'r gwasanaeth wedi ei leoli'n ganolog ac mae'n gweithio gydag ysgolion prif ffrwd er mwyn sicrhau bod strategaethau addysgu a chymorth wedi'i dargedu o ansawdd uchel ar gael i blant a phobl ifanc i ganiatáu mynediad i gwricwlwm eang, cytbwys a chynhwysol.

Mae canllawiau ar gefnogi disgyblion sydd ag anghenion meddygol ar gael yn y polisi Anghenion Gofal Iechyd.

Mae ystod o weithwyr iechyd proffesiynol yn cefnogi ysgolion i gynnwys disgyblion anabl. Mae therapyddion galwedigaethol yn cynghori ysgolion am addasrwydd yr

amgylchedd a'r defnydd o therapïau sy'n seiliedig ar weithgaredd, sy'n eu hannog i fod mor annibynnol â phosibl gan helpu i godi hunan-barch yr unigolyn. Maent yn cynghori ar yr offer arbenigol neu'r addasiadau priodol sy'n ofynnol i amgylchedd yr ysgol. Gall ffisiotherapyddion gynghori ysgol am symudedd a datblygiad corfforol unigolyn. Gallai hyn gynnwys pethau fel cydsymydedd corfforol a'r gallu i eistedd, sefyll a cherdded. Gallant gynghori ysgol ar y ffordd orau o helpu i gadw'r plentyn mor symudol â phosibl ac ar unrhyw offer neu addasiadau arbenigol priodol i'r amgylchedd. Maent yn:

- darparu cymorth a hyfforddiant i bob ysgol er mwyn sicrhau y gallant gynnig gwybodaeth gwbl hygyrch i ddisgyblion a rhieni/gofalwyr;
- cynghori ysgolion ar y dulliau mwyaf priodol o gyfleu gwybodaeth i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol;
- darparu canllawiau ar addysgu a chefnogi disgyblion sydd â nam ar eu synhwyrau;
- darparu arweiniad a chymorth ar fformatau gwybodaeth hygyrch a dulliau ar gyfer cyfathrebu â rhieni a gofalwyr sydd ag anabledau;
- sicrhau bod deunyddiau canllaw ysgrifenedig ar gael i staff, rhieni a gofalwyr; a
- chynnig arweiniad arbenigol naill ai drwy ffynonellau allanol neu ddefnyddio adnoddau'r cyngor yn uniongyrchol.

Bydd gwasanaethau allgymorth o ysgolion a'n gwasanaethau canolog arbenigol yn cefnogi ac yn cynghori ysgolion ar amrywiaeth o strategaethau amgylcheddol sy'n gwella cynhwysiant disgyblion anabl.

Er enghraifft, gall Gwasanaethau Allgymorth Palmerston a Sant Cyres hwyluso mynediad disgybl sydd ag anhawster corfforol. Gall y tîm allgymorth anawsterau dysgu penodol roi cyngor i ysgolion ar sut i gefnogi disgyblion sydd ag anawsterau echddygol mân a bras. Gall hyn gynnwys cyngor ar aildrefnu gofod yn yr ystafell, tynnu rhwystrau o lwybrau cerdded, a newid cynllun ystafelloedd dosbarth.

Gall Tîm Allgymorth Anhwylderau'r Sbectrwm Awtistig yn Ysgol y Deri gefnogi ysgolion i greu manau diogel ar gyfer disgyblion sydd â'r anghenion hyn a chynghori ar drefnu gofod corfforol er mwyn osgoi gorlwytho synhwyraidd.

Mae'r Tîm Gwella Ymddygiad yn gweithio gydag ysgolion i nodi man tawel neu ardal amser allan i alluogi disgyblion i reoli eu hemosiynau.

Mae'r gwasanaeth Safonau a Darpariaeth yn cefnogi trosglwyddo o ysgol i'r ysgol. Maent yn cefnogi disgyblion i ymateb i sefyllfaoedd newydd gan ddefnyddio amrywiaeth o dechnegau a strategaethau cefnogol .

Trafnidiaeth Ysgol

Mae dyletswydd ar y Cyngor i ddarparu trafndiaeth ysgol am ddim i blant o oed ysgol sy'n byw y tu hwnt i bellter cerdded i'r ysgol briodol agosaf. Os yw'ch plentyn yn gymwys i gael trafndiaeth ysgol am ddim, fel rheol rhoddir caniatâd i deithio ar gerbyd contract os oes un yn gwasanaethu'ch ardal. Mewn achosion eraill, darperir tocyn bws i deithio ar y rhwydwaith gwasanaeth bysiau. Mae Cyngor Bro Morgannwg yn darparu trafndiaeth am ddim ar gyfer:

- disgyblion oedran cynradd sy'n byw dwy filltir neu ymhellach o'u hysgol ddalgylch benodedig o'r fath; ac
- ar gyfer disgyblion oedran uwchradd sy'n byw tair milltir neu ymhellach o'u hysgol ddalgylch benodedig o'r fath.

Mae pellteroedd yn cael eu mesur yn ôl y llwybr cerdded byrraf sydd ar gael a bydd angen i ddisgyblion cael eu tywys gan oedolyn cyfrifol os oes angen. Ceir rhagor o wybodaeth am drafnidiaeth i'r ysgol, gan gynnwys gwybodaeth am gymorth i ddisgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol yn y [Polisi ar gyfer Darparu Trafnidiaeth rhwng y Cartref a'r Ysgol/Coleg](#).

8. Mynediad at yr Amgylchedd Ffisegol

Gall gwahaniaethu fod yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol. Gwahaniaethu uniongyrchol o ran disgybl anabl yw lle caiff y disgybl anabl hwnnw ei drin yn llai ffafriol nag un arall oherwydd ei nam neu ei anabledd. Fodd bynnag, nid gwahaniaethu yw trin disgybl anabl yn fwy ffafriol nag un nad yw'n anabl. Mae gan ysgolion ac awdurdodau lleol ddyletswydd i wneud addasiadau rhesymol i ddisgyblion anabl. Mae'r ddyletswydd hon yn gofyn ar ysgol i gymryd camau positif er mwyn sicrhau y gall disgyblion anabl gyfrannu'n llawn yn yr addysg a rydd yr ysgol a mwynhau'r buddion, cyfleusterau a gwasanaethau eraill a rydd yr ysgol.

Rhaid i addasiadau rhesymol, er mwyn darparu ar gyfer disgyblion anabl presennol ac yn y dyfodol, gael eu hymgorffori mewn strategaethau a chynlluniau hygyrchedd - mae angen cynllunio o flaen llaw a gwella'n barhaus p'un a yw disgyblion anabl yn mynychu'r ysgolion dan sylw ai peidio. Bydd y Cyngor yn ceisio gwella amgylchedd ffisegol ysgolion a mynediad at wybodaeth, at y diben o gynyddu i ba raddau y gall disgyblion anabl fanteisio ar addysg a buddion, cyfleusterau neu wasanaethau a ddarperir neu a gynigir gan ysgolion. Bydd y cyngor yn cymryd pob cam rhesymol er mwyn sicrhau mynediad cyfartal i'w holl adeiladau, fodd bynnag, gellir ei gyfyngu o ran y mesurau y gall eu cymryd oherwydd cyfyngiadau adeiladau rhestredig a rheoliadau cadwraeth eraill.

Mae nifer o heriau lleol yn bodoli o fewn Bro Morgannwg mewn perthynas ag ysgolion. Mae cynnydd o ran mewnfudo i Fro Morgannwg wedi arwain at nifer o ardaloedd yn gofyn am ysgolion newydd neu ehangu/ailwampio, er mwyn ymateb i'r cynnydd o ran niferoedd disgyblion. Mae addasrwydd adeiladau hefyd yn bryder, gyda nifer o safleoedd heb gyrraedd safonau'r 21ain ganrif ar hyn o bryd. Mae amgylcheddau dysgu priodol ar gyfer dysgwyr a staff anabl yn ystyriaeth allweddol, gan sicrhau lle bynnag y bo modd bod y dysgwyr hyn yn cael yr un cyfleoedd ar gyfer amgylcheddau dysgu modern, wedi'u teilwra'n benodol at eu hanghenion, a sicrhau amgylchedd dysgu diogel i ddisgyblion a staff.

Mae'r Cyngor yn ystyried ei gyfrifoldebau parthed cynnal a chadw adeiladau yn ddifrifol iawn ac mae ganddo raglen lem ar waith o fewn terfyn yr adnoddau sydd ar gael o ran cynnal a chadw a phrojectau cyfalaf . Fodd bynnag, o fewn asedau'r Cyngor, erys rhai ysgolion nad ydynt yn addas i fodloni gofynion addysg yn yr 21ain Ganrif. Cafodd yr ysgolion hyn, sydd wedi'u categoreiddio'n C neu'n C-, eu hadnabod i'w datblygu ym Mand B Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif er mwyn sicrhau yr eir i'r afael â materion ynglŷn â chyflwr adeiladau. Mae hyn hefyd yn cynnig cyfle i leihau'r ôl groniat o waith cynnal a

chadw a chreu arbedion effeithlonrwydd sylweddol a fydd yn cael eu cynhyrchu o gyfleusterau cymunedol a rennir ac adeiladau cynaliadwy.

Bydd asesiadau gan ysgolion o fynediad corfforol i'r cwricwlwm a chyfleusterau yn cael eu hannog a'u cefnogi gan y Cyngor. Bydd y Cyngor yn ceisio sicrhau bod cymorth corfforol ar waith ar gyfer gweithredu'r cynlluniau ar gyfer pob disgybl sydd â datganiadau a/neu Gynlluniau Iechyd a Gofal Addysg o fewn yr amserlenni perthnasol. Dyrennir cyllideb flynyddol o'r rhaglen Adnewyddu Asedau Dysgu a Sgiliau i wneud newidiadau ffisegol i adeiladau ysgolion sy'n diwallu'r anghenion a nodwyd ar gyfer disgyblion penodol. Mae gwelliannau a gwblhawyd yn flaenorol wedi cynnwys lledu drysau a gosod drysau a rampiau awtomatig er mwyn darparu mynediad at gadeiriau olwyn ac addasiadau i doiledau hygyrch. Lle mae gwaith ailfodelu'n cael ei wneud i gynyddu capasiti, er enghraifft, caiff mynediad i'r anabl ei wella lle bynnag y bo'n ymarferol i fodloni'r safonau presennol.

Adeiladu Hygyrchedd

Mae'r Cyngor wedi datblygu Canllaw Hygyrchedd Rheoli Cynnal a Chadw i gynorthwyo rheolwyr eiddo, gan gynnwys penaethiaid, i gyflawni eu cyfrifoldebau cyfreithiol o ran mynediad i'r anabl wrth ymgymryd â gwaith adeiladu yn eu hysgol. Mae hwn ar gael i bob ysgol ochr yn ochr â'r cynnig o gyngor, cefnogaeth a chymorth pellach os oes angen.

Ar hyn o bryd mae 8 ysgol yn gwbl hygyrch ac mae 15 yn rhannol hygyrch. Mae rhaglen dreigl flynyddol o waith gwella hygyrchedd o fewn y rhaglen gyfalaf er mwyn gwneud newidiadau ffisegol i adeiladau ysgolion a bydd targedau i wella'r sefyllfa bresennol yn rhan o gynllun gweithredu Strategaeth Hygyrchedd 2019-2022 y Cyngor a fydd yn cael ei ffurfioli o ganlyniad i'r ymgynghoriad hwn. Oherwydd y cyllid cyfyngedig sydd ar gael i gynnal ysgolion presennol, cymerwyd dull cynyddrannol o wella hygyrchedd i ddiwallu anghenion disgyblion. Mae'r dopograffeg andwyol yn Y Barri a'r ffaith bod llawer o ysgolion yn Y Barri a Phenarth dros 100 mlwydd oed yn arwain at nifer sylweddol o ysgolion lle nad yw'n bosibl gwneud yr addasiadau gofynnol i'r adeilad er mwyn caniatáu mynediad llawn. Felly, mae'r Cyngor wedi mynd ati i wella ysgolion un llawr ar safleoedd lefel, er enghraifft, er mwyn gwella hygyrchedd. Mae hyn wedi cynnwys lledu drysau a gosod drysau a rampiau awtomatig i ddarparu mynediad at gadeiriau olwyn ac addasiadau i doiledau hygyrch i ddiwallu anghenion disgyblion. Cynghorir ysgolion i gysylltu â'r Adran Eiddo cyn gynted â phosibl, pan fydd gofynion plentyn yn cael eu nodi drwy'r Therapydd Galwedigaethol neu asesiad arall, er mwyn sicrhau bod addasiadau'n cael eu cwblhau'n gynnar er mwyn caniatáu mynediad llawn i'r cwricwlwm.

Ar brojectau ar raddfa fawr ble mae gwaith ailfodelu'n cael ei wneud neu os caiff estyniadau a ychwanegir i gynyddu capasiti, caiff mynediad i'r anabl ei wella er mwyn bodloni'r safonau presennol. Mae'r mathau o welliannau a wnaed eisoes wedi cynnwys gosod lifftiau mewnol neu allanol er mwyn darparu mynediad at gadeiriau olwyn rhwng gwahanol lefelau o'r ysgol, darparu toiledau i'r anabl, sicrhau bod cynlluniau lliw yn addas ar gyfer pobl sydd â nam ar eu golwg a gosod goleuadau fflachio o fewn systemau larwm tân ar gyfer defnyddwyr adeiladau sydd â nam ar eu clyw.

Y Rhaglen Gyfalaf

Cwblhaodd y Cyngor archwiliadau mynediad ac arolygon cyflwr ar gyfer pob ysgol yn y Fro yn 2016 a 2014 yn y drefn honno er mwyn blaenoriaethu buddsoddiad a gwella mynediad i bob ysgol. Rydym yn parhau i gynnal rhaglen dreigl o welliannau mynediad corfforol mewn ysgolion i ddiwallu anghenion y disgyblion a nodwyd. Rydym yn ariannu'r gwelliannau hyn naill ai o'r rhaglen gyfalaf neu'r cyllidebau refeniw Addysg a reolir yn ganolog, yn dibynnu ar faint yr addasiadau.

Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif

Mae Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif yn fuddsoddiad strategol hirdymor mewn adeiladau ysgolion ledled Cymru. Mae'n enghraifft o gydweithredu unigryw rhwng Llywodraeth Cymru, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru, cynghorau, colegau ac awdurdodau esgobaethol. Ceir manylion llawn am y buddsoddiad sylweddol ac uchelgeisiol hwn ar dudalen [Ysgolion yr 21ain Ganrif](#) y Cyngor. Caiff pob adeilad ysgol newydd a gynigir fel rhan o Fand B Rhaglen Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif ei chynllunio mewn modd sy'n paratoi staff ar gyfer diwallu anghenion dysgwyr sydd ag anabledd a/neu anghenion dysgu ychwanegol.

Mae adeiladau ysgol newydd wedi'u cynllunio i gydymffurfio'n llawn â deddfwriaeth sy'n ymwneud ag anabledd. Rhoddir ystyriaeth briodol i unrhyw amgylchiadau arbennig o ran yr angen presennol neu ar gyfer yr amgylcheddau hynny sy'n cynnal darpariaeth ychwanegol (h.y. canolfannau adnoddau).

Wrth gynllunio project adeiladu ysgol neu ysgol newydd, mae llawer o elfennau dylunio wedi'u hymgorffori i gefnogi disgyblion anabl. Mae'r rhain yn cynnwys, er enghraifft, ystafell fechan rhwng pâr o ystafelloedd dosbarth a allai gael ei defnyddio ar gyfer dysgu unigol / grŵp bach neu a allai gael ei defnyddio fel man tawel os oes angen i ddisgybl adael yr ystafell ddosbarth. Caiff defnydd deunyddiau acwstig a chynlluniau lliw braf pwrpasol ac ati yn greadigol hefyd eu hystyried gan y tîm dylunio mewn ymgynghoriad llawn â staff, disgyblion a llywodraethwyr. Mae adeiladau ysgol newydd wedi'u cynllunio i gael gofodau hyblyg y gellir eu haddasu gan ddefnyddio dodrefn ar gyfer gweithgareddau penodol, megis ardaloedd tawel ar gyfer dysgu unigol. Mae adeiladau newydd wedi'u cynllunio i'r safonau acwstig presennol (BB93). Bydd hyn yn diffinio'r safon perfformiad acwstig y bydd ysgolion yn bwriadu ei defnyddio. Caiff pob adeilad ysgol newydd ei ddylunio i gydymffurfio â rheoliadau adeiladu cyfredol o ran mynediad anabl gyda pharcio a mynediad i adeilad yr ysgol yn ogystal ag asesu ym mhob rhan o'r ysgol. Bydd golau naturiol ac awyru'n nodwedd allweddol yn yr amgylcheddau dysgu newydd.

Bydd Rhaglenni Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif felly'n cael effaith gadarnhaol ar ddisgyblion, staff, llywodraethwyr a'r gymuned ehangach sy'n ymweld â'r ysgol, sydd wedi'u nodi yn y grŵp gwarchoddedig hwn, gan y bydd ganddynt fynediad i adeiladau ysgol cwbl hygyrch sydd wedi'u cynllunio i ystyried anghenion unigol.

9. Hygyrchedd Teithiau Ysgol

Gall gwahaniaethu fod yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol. Mae [Canllawiau Llywodraeth Cymru](#) yn cynghori mai gwahaniaethu uniongyrchol disgybl anabl yw lle mae'r disgybl anabl hwnnw'n cael ei drin yn llai ffafriol nag un arall oherwydd ei nam neu ei anabledd. Gwahaniaethu uniongyrchol, er enghraifft fyddai lle y gwrthodwyd

derbyn disgybl sydd â chyflwr meddygol penodol i ysgol ar sail y nodwedd honno. Fodd bynnag, nid gwahaniaethu yw trin disgybl anabl yn fwy ffafriol nag un nad yw'n anabl. Er enghraifft, gellir rhoi amser ychwanegol i ddisgybl sydd â dyslecsia gwblhau arholiad ysgrifenedig ac efallai na chaiff hynny ei ystyried yn gwahaniaethu. Gall disgyblion anabl brofi gwahaniaethu anuniongyrchol lle mae polisi penodol, fel y'i cymhwysir, yn eu rhoi o dan anfantais (neu, pe bai'n cael ei gymhwyso, yn eu rhoi o dan anfantais). Enghraifft o hyn fyddai pe bai gan ysgol, sy'n darparu ar gyfer disgyblion anabl, bolisi sy'n ei gwneud yn ofynnol i ddisgyblion sy'n mynychu teithiau preswyl fod yn gwbl ymataliol. Effaith y polisi yw gwahaniaethu yn erbyn y rhai nad ydynt yn gwbl ymataliol a'u hallgáu o deithiau preswyl. Pe bai'r rheswm dros beidio â bod yn gwbl ymataliol yn ganlyniad i anabledd, byddai hyn yn gwahaniaethu anuniongyrchol yn seiliedig ar anabledd. Caniateir gwahaniaethu'n anuniongyrchol, lle gellir cyfiawnhau gwahaniaethu o'r fath yn wrthrychol, ond mae'n annhebygol y byddai'r ysgol yn gallu cyfiawnhau'r weithred. Mae gwahaniaethu'n codi pan gaiff disgybl anabl ei drin yn llai ffafriol nid oherwydd yr anabledd ei hun, ond am reswm sy'n ymwneud â'i anabledd ac na ellir cyfiawnhau'r driniaeth honno. Dywedir wrth ddisgybl â pharllys yr ymennydd sy'n defnyddio cadair olwyn na fydd yn gallu mynychu taith ysgol i theatr leol sy'n cynnal drama y mae'n ei hastudio yn Saesneg ar hyn o bryd, oherwydd nad yw'r adeilad yn hygyrch i gadeiriau olwyn. Mae'r disgybl a'i rhieni yn ymwybodol bod y ddrama hefyd ymlaen mewn theatr, sy'n hygyrch, mewn dinas gyfagos. Fodd bynnag, nid yw'r ysgol yn ymchwilio i'r opsiwn hwn. Mae hyn yn debygol o fod yn gwahaniaethu sy'n deillio o anabledd.

10. Polisiau a Chynlluniau Hygyrchedd Ysgolion

Rhaid i bob ysgol gael Polisi a Chynllun Hygyrchedd sy'n dangos pa gamau y mae'r ysgolion yn eu cymryd i gynyddu mynediad i'r cwricwlwm, yn enwedig i'r disgyblion hynny sydd ag anghenion dysgu ychwanegol. Dylai ysgolion gynnwys agweddau ehangach ac nid pynciau unigol yn unig. Dylai cynllunio ffyrdd o gynyddu mynediad i'r cwricwlwm gynnwys gweithgareddau fel y canlynol:

- goresgyn unrhyw rwystrau sy'n ei hatal neu'n ei gwneud yn anodd i blant a phobl ifanc anabl gymryd rhan lawn mewn tripiâu ysgol a gweithgareddau fel dramâu ysgol, clybiau ar ôl ysgol a chlybiau cymorth astudio; a
- sicrhau bod ethos yr ysgol yn un sy'n dathlu amrywiaeth ac yn annog cynhwysiant.

Ceir enghraifft o Bolisi a Chynllun Hygyrchedd Ysgol ynghlwm wrth y ddogfen hon (Atodiad 1)

Mynediad i Wybodaeth

Bydd y Cyngor yn sicrhau bod gwybodaeth ar gael yn disgrifio'r ddarpariaeth sydd ar gael i blant sydd ag anableddau ac yn bodloni'r ddau angen allweddol isod:

- darparu gwybodaeth glir, gynhwysfawr, hygyrch a chyfredol am y ddarpariaeth sydd ar gael a sut i gael gafael arni; a

- gwneud darpariaeth yn fwy ymatebol i anghenion a dyheadau lleol drwy gynnwys plant anabl a'r rhai sydd ag anghenion dysgu ychwanegol a'u rhieni a darparwyr gwasanaethau'n uniongyrchol yn ei ddatblygiad a'i adolygiad.

Mae'r Cyngor yn parhau i ymgysylltu â phlant, pobl ifanc a'u rhieni a'u gofalwyr fel sy'n ofynnol yn y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018.

11. Gwerthuso ac Adolygu

Mae'r Strategaeth hon yn cwmpasu'r cyfnod 2021-2024 a chaiff ei hadolygu a'i diweddarau'n flynyddol yn ôl y gofyn. Er mwyn helpu i weithredu'r strategaeth a'r ddyletswydd, gall y cyngor ofyn i bob ysgol ddarparu copïau i'r cyngor o'u cynlluniau hygyrchedd.

Atodiad

Cynllun Hygyrchedd yr Ysgol

Corff llywodraethu'r Ysgol sy'n gyfrifol am gyhoeddi'r Cynllun Hygyrchedd ac fel rhan o'r broses adolygu reolaidd, bydd angen i ysgolion ystyried yr angen i ddarparu adnoddau digonol ar gyfer gweithredu'r cynllun hwn, ac adolygu'r cynllun hwn.

Ystyrir bod Cynllun Hygyrchedd yn foddhaol:

- Pan mae ar gael yn ysgrifenedig.
- Pan mae'n cwmpasu'r tri llinyn canlynol o gynyddu mynediad dros amser:
 1. Mwy o fynediad i'r cwricwlwm ar gyfer disgyblion anabl.
 2. Gwelliannau i'r amgylchedd ffisegol er mwyn cynyddu mynediad at addysg a gwasanaethau cysylltiedig yn yr ysgol.
 3. Gwelliannau o ran darparu gwybodaeth i ddisgyblion anabl lle caiff ei darparu'n ysgrifenedig ar gyfer disgyblion nad ydynt yn anabl.

Yn ogystal, dylai Cynllun Hygyrchedd:

- Fod â digon o adnoddau;
- Cael eu gweithredu.
- Cael ei adolygu'n rheolaidd.
- Cael ei ddiwygio yn ôl yr angen (e.e. pan fydd gwelliannau neu waith atgyweirio a chynnal a chadw adeiladau'n cael eu cynllunio);
- Cael ei ddiwygio, os oes angen, yn ystod cyfnod o dair blynedd a sicrhau bod gwybodaeth yn cael ei hadrodd i rieni/gofalwyr bob blwyddyn;
- Fod yn ddogfen annibynnol neu ran o gynllun datblygu'r ysgol; a
- Chael ei gyhoeddi yng nghyd-destun Deddf Cydraddoldeb 2010, y gellir dehongli ei bod yn sicrhau bod cynllun yr ysgol ar gael yn eang ac yn hawdd

Mae templed enghreifftiol wedi'i gynnwys i'r ysgol ei ddefnyddio fel man cychwyn ar gyfer datblygu eu cynllun hygyrchedd eu hunain.

Polisi a Chynllun Hygyrchedd

YSGRIFENNWYD GAN:

DYDDIAD CADARNHAU

DYDDIAD ADOLYGU/ADNEWYDDU YN Y DYFODOL:

Dylid darllen y polisi hwn ar y cyd â Pholisi ADY yr Ysgol Gofyniad Statudol

Llunnir y Cynllun Hygyrchedd hwn yn unol â'r ddeddfwriaeth a'r gofynion cyfredol, fel y nodir yn Atodlen 10, sy'n ymwneud ag Anabledd, o Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae Llywodraethwyr Ysgol yn atebol am sicrhau gweithrediad, adolygu ac adrodd cynnydd y Cynllun Hygyrchedd dros gyfnod penodedig.

Disodlodd Deddf Cydraddoldeb 2010 yr holl ddeddfwriaeth cydraddoldeb ar y pryd, gan gynnwys y Ddeddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd. Mae effaith y gyfraith yr un

fath ag yn y gorffennol, sy'n golygu na all ysgolion wahaniaethu'n anghyfreithlon yn erbyn disgyblion oherwydd rhyw, hil, anabledd, crefydd neu gred a chyfeiriadedd rhywiol.

Diben y Cynllun

Mae Cynllun Hygyrchedd [*nodwch enw'r ysgol*] yn dangos sut y dylid gwella mynediad i ddisgyblion, staff ac ymwelwyr anabl i'r ysgol, gan ragweld yr angen i wneud addasiadau rhesymol i ddiwallu eu hanghenion lle y bo'n ymarferol.

Ffocws y Cynllun

Mae'r Cynllun Hygyrchedd yn cynnwys camau perthnasol ac amserol :

- Cynyddu mynediad i'r cwricwlwm i ddisgyblion sydd ag anabledd corfforol a/neu namau synhwyrdd, gan ehangu'r cwricwlwm yn ôl yr angen er mwyn sicrhau bod disgyblion sydd ag anabledd yr un mor barod am oes â'r disgyblion abl; (Os bydd ysgol yn methu â gwneud hyn, mae'n torri ei dyletswyddau o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010); mae hyn yn cynnwys addysgu a dysgu a chwricwlwm ehangach yr ysgol megis cymryd rhan mewn clybiau ar ôl ysgol, gweithgareddau hamdden a diwylliannol neu ymweliadau ysgolion. Mae hefyd yn ymdrin â darparu cymhorthion ac offer arbenigol neu ategol, a allai gynorthwyo'r disgyblion hyn i gael mynediad i'r cwricwlwm o fewn amserlen resymol; gwella a chynnal mynediad i amgylchedd ffisegol yr ysgol, gan ychwanegu cyfleusterau arbenigol yn ôl yr angen – mae hyn yn cynnwys gwelliannau i amgylchedd ffisegol yr ysgol a chymhorthion corfforol i gael mynediad i addysg o fewn amserlen resymol.
- Gwella'r modd y caiff gwybodaeth ysgrifenedig ei chyflwyno i ddisgyblion, staff, rhieni ac ymwelwyr sydd ag anableddau; gallai enghreifftiau gynnwys taflenni, amserlenni, gwर्सlyfrau a gwybodaeth am yr ysgol a digwyddiadau'r ysgol; dylai'r wybodaeth fod ar gael mewn gwahanol fformatau a ffafir o fewn amserlen resymol.

Mae Cynllun Hygyrchedd [*enw'r ysgol*] yn ymwneud ag agweddau allweddol ar yr amgylchedd ffisegol, y cwricwlwm a gwybodaeth ysgrifenedig

Diffinio Anabledd

Yn ôl Deddf Cydraddoldeb 2010, mae gan berson anabledd:

- a) Os oes ganddo nam corfforol neu feddyliol ; ac
- b) Os oes ganddo nam sy'n cael effeithiau hirdymor a sylweddol ar ei allu i gyflawni gweithgareddau dyddiol arferol.

Gwerthoedd Ysgol

[*nodwch yma wybodaeth sy'n ymwneud ag arwyddair, ethos, cwricwlwm a yrrir gan werthoedd yr ysgol fel y bo'n briodol / perthnasol*]

Cysylltiadau â dogfennau a pholisïau eraill

Dylid darllen y ddogfen hon ar y cyd â'r canlynol:

[*nodwch restr o ddogfennau a pholisïau perthnasol, er enghraifft cynllun datblygu'r ysgol, polisi ADY, polisi iechyd a diogelwch, polisïau cwricwlwm*]

Adnoddau Hyfforddiant

Gellir nodi anghenion hyfforddiant holl staff yr ysgol yn y ffyrdd canlynol:

- Archwiliad o arbenigedd staff a'u hanghenion hyfforddiant
- Cydnabod anghenion penodol ar gyfer disgyblion unigol a sut y gellir hyfforddi staff i gefnogi'r plentyn/grŵp hwnnw o blant
- Elfennau o gynllun gwella/datblygu'r ysgol i fynd i'r afael â hwy drwy hyfforddiant

Caiff adnoddau eu prynu pan fo'u hangen a/neu eu hargymell gan weithwyr proffesiynol sy'n gweithio gyda disgyblion.

Cefnogi Partneriaethau

Byddwn yn gweithio'n agos gyda rhieni er mwyn sicrhau bod y cynllun yn cael ei weithredu'n effeithiol.

Bydd yr asiantaethau canlynol yn cael eu defnyddio i gefnogi'r cynllun, ymhlith eraill:
[rhowch restr o asiantaethau er enghraifft seicolegwyr addysg, proffesiynau gofal iechyd, athrawon ymgynghorol]

Gweithdrefnau Cwyno

Mae perthnasoedd cadarnhaol rhwng yr ysgol a'r cartref yn aml yn golygu y gellir ymdrin â phryderon a chwynion fel arfer rhwng rhieni, gofalwyr a staff yr ysgol. Fodd bynnag, pan wneir cwyn fwy ffurfiol, mae angen i hyn fod yn unol â Pholisi Cwynion ein hysgol.

Gweithdrefnau monitro

Caiff y Polisi a'r Cynllun Hygyrchedd hwn eu hadolygu bob tair blynedd gan yr uwch dîm arwain, gan gynnwys Arweinydd Cynhwysiant yr ysgol, ochr yn ochr â'r corff llywodraethu a'i gadarnhau'n unol â hynny.

12. Ffurflen Ymateb i Ymgynghoriad

Ymgynghoriad ar Strategaeth Hygyrchedd Ysgolion ddrafft Bro Morgannwg.

Mae'r strategaeth yn amlinellu nodau ac ymrwymiadau'r Cyngor i wella:

- I ba raddau y gall disgyblion ag anabledau gymryd rhan yng nghwricwlwm yr ysgolion;
- Amgylchedd ffisegol ysgolion;
- Gallu disgyblion, gofalwyr a theuluoedd i gael gafael ar wybodaeth; a
- Chyfathrebu a Thryloywder - bod yn agored ac yn onest am yr hyn y gellir ei ddisgwyl neu ei gyflawni.

Mae eich barn chi'n bwysig. Rhannwch eich barn gyda ni ar y strategaeth arfaethedig trwy wneud un o'r canlynol:

- cwblhau'r ffurflen ymateb ar-lein
<https://www.valeofglamorgan.gov.uk/en/living/schools/Consultations/Accessibility-Strategy-2021-24-Consultation.aspx>

neu

- ateb cwestiynau'r ymgynghoriad ac ychwanegu eich sylwadau chi ar y ffurflen hon

Dychwelwch y ffurflen i'r cyfeiriad post ar waelod y ffurflen.

Dylai'r holl sylwadau gynnwys enw llawn a chyfeiriad post llawn y person sy'n gwneud y sylwadau.

Y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno ymatebion i'r ymgynghoriad hwn yw 9 Tachwedd 2020 tan 15 Ionawr 2021. Yn anffodus ni ellir ystyried unrhyw ymatebion a dderbynnir ar ôl y dyddiad hwn.

Dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth, gellir gofyn i weld unrhyw ymatebion a dderbynnir a gallai fod rhaid gwneud y rhain yn gyhoeddus. Fodd bynnag, byddai unrhyw wybodaeth a fyddai'n datgelu unigolyn, megis enw, cyfeiriad post neu gyfeiriad e-bost, yn cael ei dileu.

Eich enw:

Cyfeiriad:

Cod Post:

Cyfeiriad e-bost:

Dyddiad:

A ydych chi'n ymateb fel (ticiwch bob un sy'n berthnasol):

1. Rhiant	☐	5. Preswlydd Lleol	☐
2. Disgybl	☐	6. Arall (rhowch fanylion)	☐
3. Llywodraethwr	☐		
4. Aelod o Staff	☐		

Cwestiynau

1. **A ydych chi'n cefnogi mabwysiadu'r Strategaeth Hygyrchedd ddrafft ar gyfer Ysgolion?**

Ydw

Nac ydw

2. **A ydych yn credu y bydd mabwysiadu'r strategaeth hon yn gwella i ba raddau y gall disgyblion ag anableddau gymryd rhan yng nghwricwlwm yr ysgolion?**

Ydw

Nac ydw

3. **A ydych chi'n credu y bydd mabwysiadu'r strategaeth hon yn gwella hygyrchedd ffisegol adeiladau ein hysgolion?**

Ydw

Nac ydw

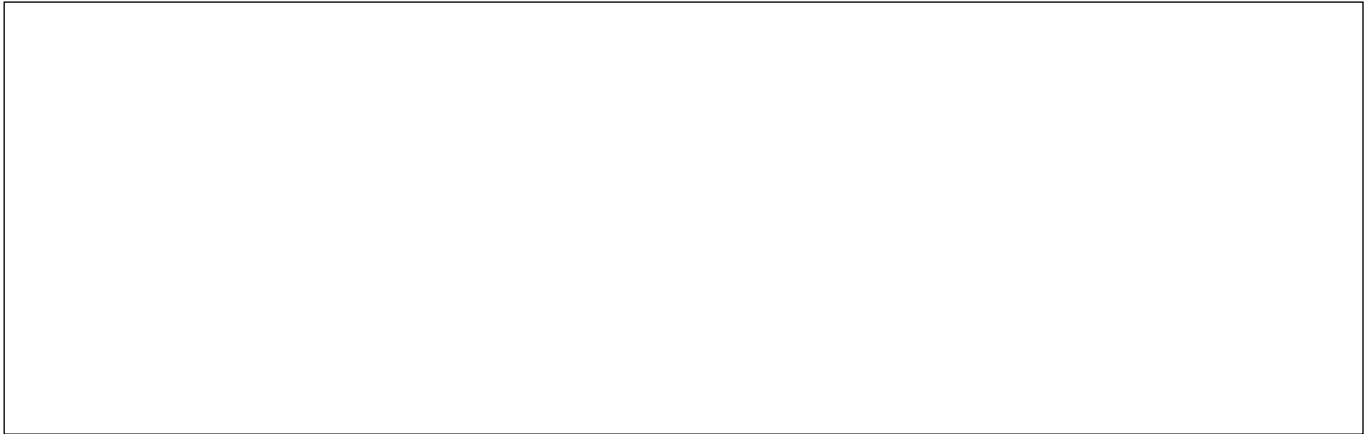
4. **A ydych chi'n credu y bydd mabwysiadu'r strategaeth hon yn gwella'r ffordd y mae'r cyngor ac ysgolion yn rhoi gwybodaeth ac yn cyfathrebu â disgyblion, gofalwyr a rhieni ynghylch eu haddysg?**

Ydw

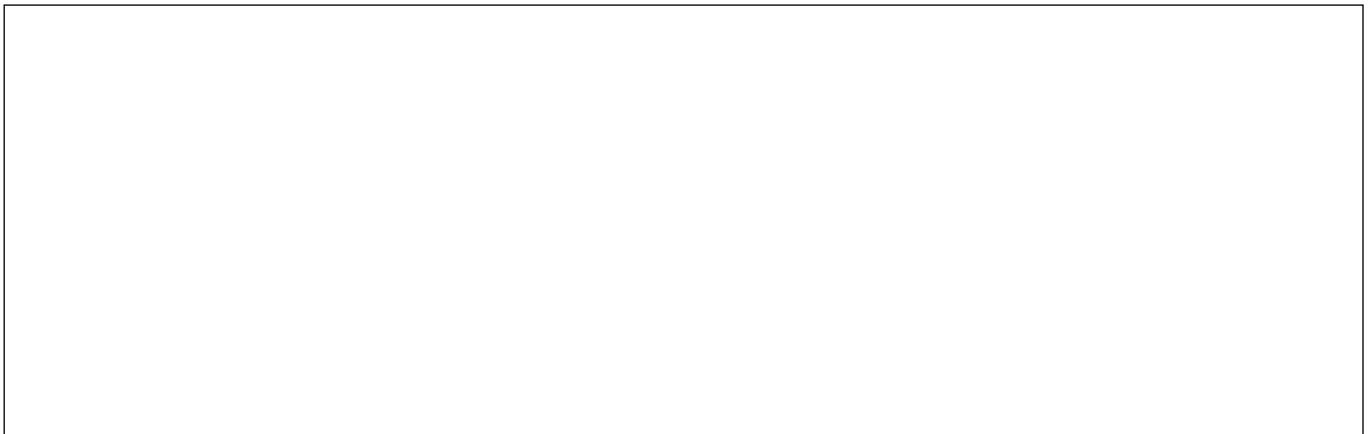
Nac ydw

Os ydych chi'n cefnogi neu ddim yn cefnogi'r Strategaeth ddrafft hon, pam?

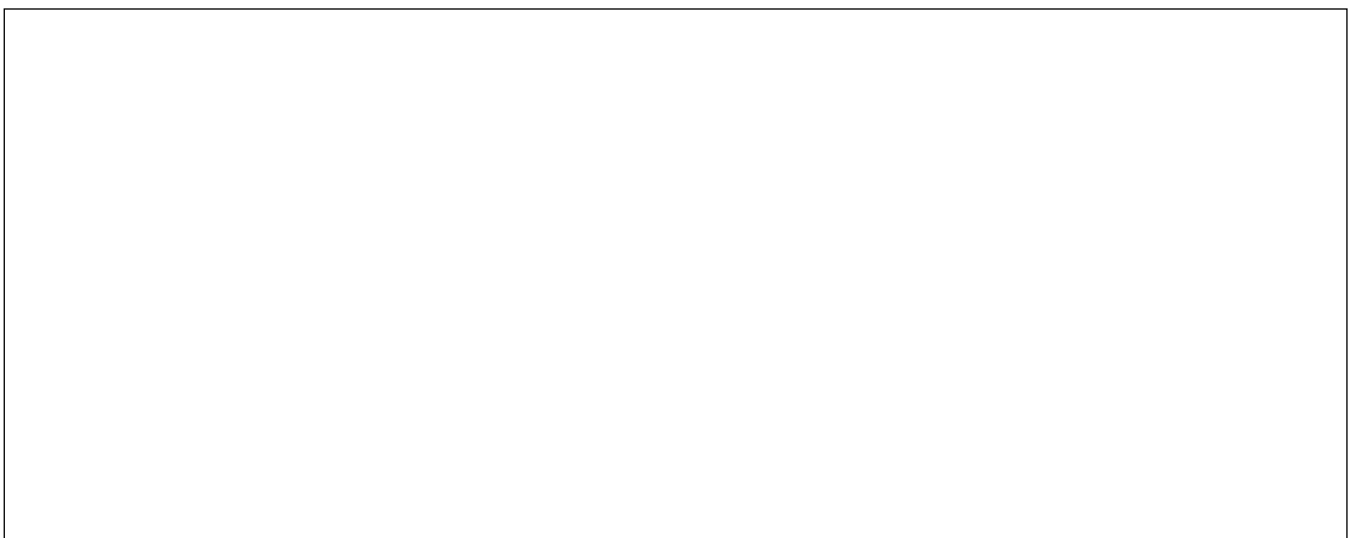
Nodwch gryfderau'r ddarpariaeth gyfredol isod.

Nodwch feysydd allweddol i'w gwella ar gyfer y Cyngor isod.

Unrhyw sylwadau eraill?

Diolch ichi am eich sylwadau.

Ticiwch y blwch isod os hoffech chi gael eich hysbysu bod yr adroddiad ymgynghori wedi cael ei gyhoeddi

Dychwelwch y ffurflen hon i Gyngor Bro Morgannwg erbyn 15 Ionawr 2021 i;

Rhadbost RTGU-JGBH-YYJZ
Ymgynghoriad (Strategaeth Hygyrchedd 2021-24)
Gwasanaethau Corfforaethol a Chwsmeriaid
Cyngor Bro Morgannwg
Swyddfeydd Dinesig,
Heol Holltwn
Y Barri CF63 4RU

Tudalennau Nodiadau

Nodiadau ar y Ddogfen Ymgynghori

Ffurflen Monitro Cyfle Cyfartal Bro Morgannwg

Rhywedd a Hunaniaeth Rhywedd				
Beth yw eich rhywedd?		☐ Benyw ☐ Gwryw		
Ar eich genedigaeth, sut cawsoch eich disgrifio?		☐ Benyw ☐ Gwryw ☐ Rhyngryw ☐ Gwell gennyf beidio â dweud		
Anabledd				
A gyfyngir ar eich gweithgareddau pob dydd oherwydd cyflwr iechyd corfforol neu feddyliol, salwch neu anabledd sydd wedi para, neu y disgwylir iddo bara, 12 mis neu fwy?		☐ Ie - cyfyngu'n fawr ☐ Ie - cyfyngu ychydig ☐ Na ☐ Gwell gennyf beidio â dweud		
Oedran				
Beth yw eich dyddiad geni?				
Hunaniaeth Genedlaethol				
Hunaniaeth Genedlaethol – Sut byddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?				
☐ Cymreig	☐ Seisnig	☐ Albanaidd	☐ O Ogledd Iwerddon	☐ Prydeinig
☐ Arall (nodwch)		☐ Gwell gennyf beidio â dweud		
Grŵp Ethnig				
Ethnigrwydd – sut byddech chi'n disgrifio eich grŵp ethnig?				
Gwyn				
☐ Cymreig/Seisnig/Albanaidd/Gogledd Iwerddon/Prydeinig			☐ Gwyddelig	
☐ Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig		☐ Unrhyw gefndir gwyn arall (nodwch):		
Grwpiau Cymysg/Aml-ethnig				
☐ Gwyn a Du Caribïaidd		☐ Gwyn a Du Affricanaidd		☐ Gwyn ac Asiaidd
☐ Unrhyw gefndir cymysg/aml-ethnig arall (nodwch):				
Asiaidd/Asiaidd Prydeinig				
☐ Indiaidd		☐ Pacistanaidd		☐ Bangladeshaidd
☐ Tsieineaidd				
☐ Unrhyw gefndir Asiaidd arall (nodwch):				
Du/Affricanaidd/Caribïaidd/Du Prydeinig				
☐ Affricanaidd			☐ Caribïaidd	
☐ Unrhyw gefndir Du/Affricanaidd/Caribïaidd arall (nodwch):				
Grŵp ethnig arall				

☐ Arabaidd
☐ Unrhyw grŵp ethnig arall (nodwch):
☐ Gwell gennyf beidio â dweud

Y Gymraeg

Disgrifiwch eich sgiliau Cymraeg trwy dicio'r blwch/blychau perthnasol isod:

	Deall	Siarad	Darllen	Ysgrifennu
Dim	☐	☐	☐	☐
Sylfaenol	☐	☐	☐	☐
Cymwys	☐	☐	☐	☐
Da	☐	☐	☐	☐
Rhugl	☐	☐	☐	☐

Hunaniaeth Rywiol

Pa un neu rai o'r opsiynau hyn sy'n disgrifio orau'r ffordd rydych yn meddwl amdanoch chi eich hun?

☐ Heterorywiol/strêt	☐ Hoyw neu lesbiaidd	☐ Deurywiol
☐ Arall	☐ Gwell gennyf beidio â dweud	

Crefydd

Beth yw eich crefydd?

☐ Dim crefydd	☐ Cristion (pob enwad)	☐ Bwdhydd
☐ Hindŵ	☐ Iddew	☐ Mwslim
☐ Sîc		
☐ Unrhyw grefydd arall (nodwch):	☐ Gwell gennyf beidio â dweud	

Beichiogrwydd a Mamolaeth

Ydych chi'n feichiog ar hyn o bryd neu wedi bod yn feichiog yn y flwyddyn ddiwethaf?	☐ Ydw ☐ Nac ydw ☐ Gwell gennyf beidio â dweud
Ydych chi wedi cymryd cyfnod mamolaeth yn y flwyddyn ddiwethaf?	☐ Ydw ☐ Nac ydw ☐ Gwell gennyf beidio â dweud

Priodas a Phartneriaeth Sifil

Beth yw eich statws priodasol neu bartneriaeth sifil gyfreithiol?	☐ Sengl, hynny yw heb briodi erioed a heb gofrestru mewn partneriaeth sifil o'r un rhyw erioed ☐ Priod ac yn byw gyda gŵr/gwraig ☐ Wedi gwahanu ond dal yn briod yn gyfreithiol ☐ Wedi ysgaru ☐ Gweddw
---	---

	<ul style="list-style-type: none">☐ Mewn partneriaeth sifil un rhyw gofrestedig ac yn byw gyda'ch partner☐ Wedi gwahanu ond dal mewn partneriaeth sifil un rhyw yn gyfreithiol☐ Mewn partneriaeth sifil un rhyw gynt sydd bellach wedi'i diddymu'n gyfreithiol☐ Yr unig bartner ar ôl o bartneriaeth sifil un rhyw☐ Gwell gennyf beidio â dweud
--	--